

DE SLECHTVALK.

VOGELWACHT UDEN E.O.

VOGELWACHT

UDEN E.O.

- Voorzitter: P. van der Voort, Dorshout 2
Uden, tel. 04132- 63292
- Secretaris: J.-W. Hermans, Broekmorgen 28
Uden, tel. 04132- 69804
- Penningmeester: B. Gevers, Hoornstraat 6
Uden, tel. 04132- 60613
- Bestuursleden: J. v. Bergen, W. Janssen & J.v. Dommelen
- Bank: Rabobank Uden 15.49.30.989
Gironummer bank 1096522

"DE SLECHTVALK"

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

- Redactie: M. Hoefnagels, J.W. Hermans, J. Hermans,
P. Noy, G. v. Dommelen & P. v.d. Acker
- Tekeningen: W. Janssen
- Typewerk: S. Gevers

Copy voor het volgende nummer inleveren bij één van de
redactieleden vóór 28 februari 1989

NUMMER 3

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

INHOUD

	Blz.
Mededelingen redactie	3
Mededelingen bestuur	3
Fenologie	7
De mosseleTERS	8
Wat is een naam ...	9
Terschelling	10
Houtduiven	20
Trompetterend boven Uden	21
In gesprek met	23
Inventarisatie	26
24 jonge kerkuilen	29
De Malpie	31

MEDEDELINGEN

REDACTIE

Allemaal bekomen van de Sinterkaasdrukke, de krollen en speculaasbrokken? Neem de laatste stukjes marsepein en een goeie bak koffie en ga er eens lekker voor zitten! Want dit blad is weer een feest.

De herfstexcursie heeft verhalen opgeleverd uit onverwachte hoek.

En een van de deelnemers heeft het wel heel serieus opgenomen! Of was dat proefwerkblaadje bedoeld om de K van kater te verbergen.

Wat we verder hebben... een gedegen verhaal van Joep Esser over inventarisatie. We hebben de gelegenheid maar meteen te baat genomen om Joep wat beter te leren kennen.

Gerard Caspers heeft de kans gehad om de doorgeefpen nu echt op te nemen. Heeft hij hem waargenomen??

Een leuk verslagje over een vinkering; de torenvalk nader bekijken, de kerkuilengroep heeft wat te melden.... krantenberichten over kuifeendjes en kraanvogels en de uitgebreide Nederlandse vogelnamenlijst....

Het was herfst op de redactie: veelkleurige blaadjes kwamen binnen . Veel plezier ermee!

MEDEDELINGEN BESTUUR

- Leden:

Gelukkig groeien we nog steeds in ledental. De volgende nieuwelingen zijn te verwelkomen:

Cora de Leeuw, Rode Akker 46, Uden: tel: 50073.

Gertrude vd Elzen, Dr Schaapmanlaan 35, Veghel, tel 04130-40094.

Maria de Mol, De Zonnedaauw 3, Venhorst; tel 04925-1768.

Agnes Augenbroe, Tulpstraat1, Uden tel 64479.

- Bezoekerscentrum Slabroek.

In het nieuwe jaar heeft het bezoekerscentrum weer een nieuwe expositie ingericht. Het thema van de expositie heet: "wintervogels in de maashorst".

Cora de Leeuw van het bezoekerscentrum heeft deze expo opgezet met daarbij geholpen door adviezen van de vogelwacht.

Enkele leden hebben een aantal praatavonden hieraan besteed, waarna Cora aan de slag kon. De expositie start half januari en loopt tot maart.

De vogelwacht verzorgt een aantal vogelwandelingen, welke aansluiten op het thema. De wandelingen zijn gepland op:

29 januari 1989

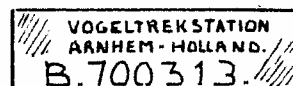
19 februari

12 maart

en vertrekken om 8.30 en om 10.30 uur vanaf het bezoekerscentrum. Gidsen opgeven bij Bart Gevers, zegt het voort!!!

- Ringmelding:

RINGNUMMER... ARNHEM B.700313
VOGELSOORT... VINK
Ring niet ingezonden / geen soortbevestiging door melder
GESLACHT..... Vrouw
LEEFTIJD..... Geboortjaar onbekend ; "volgroeid" (= ouder dan pullus)
RINGDATUM.... 04 10 1987
RINGPLAATS... TILBURG, WEST
NOORD-BRABANT
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS-BAS(HOLLAND)
COORDINATEN.. 51.34 N 05.05 E

VINDDATUM.... 26 02 1988

VINDPLAATS... UDEN, SPORTPARK
NOORD-BRABANT
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS-BAS(HOLLAND)
COORDINATEN.. 51.39 N 05.38 E
CONDITIE..... DOOD ;
HOE/WAARDOOR. GEVONDEN, VOGEL OF LICHAAM IN BRIEF VERMELD ;

COMMENTAAR...

=====

AFSTAND : 39 km RICHTING : 76 graden VERSTREKEN TIJD : 145 dagen

=====

ref. 071188

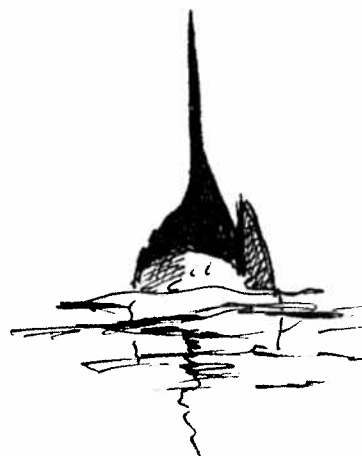
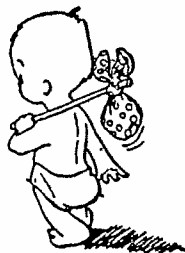
- Uitbreiding Vogelwacht:

Hallo, hier ben ik dan.
Ik ben geboren op 23 november 1988.

Mijn naam is **Marieke**
Maria Johanna Mechtilda

Mijn ouders zijn:
Peter en Sjan Noy-de Bruin

Ik ga wonen: Eikenwal 186
5403KD Uden
Tel.: 04132-51691

- Bejaging onschadelijke vogelsoorten.
De volgende brief is naar de gemeente Uden gegaan.

VOGELWACHT UDEN E.O.

Secr. Broekmorgen 28, 5401 PK UDEN
Bank: Rabobank Uden 15.49.30.989

B en W en raden gemeente Uden
Postbus 83
5400 AB UDEN

Betreft: bejaging onschadelijke vogelsoorten

Uden, 21 november 1988.

Mijne heren,

Door de Nederlandse vereniging tot bescherming van vogels is u een brief gestuurd dd. 30 augustus 1988 over bovengenoemd onderwerp.

Aangezien wij het standpunt verwoord in die brief, volledig onderschrijven, vragen wij ook aan u om dit als agendapunt op te voeren in de komende raadsvergadering.

Bijna alle 11 soorten kan men in meer of mindere mate in Uden aantreffen. Het zou jammer zijn dat deze trekvogels en de patrijs Uden niet rustig aan kunnen doen.

Graag vernemen wij uw standpunt in deze en verblijven, hoogachtend,

Vogelwacht Uden e.o.
Secr. J.W. Hermans
Broekmorgen 28
5401 PK UDEN

Wij zijn benieuwd naar de reactie.

- Huisvesting.

Wim Janssen en Jan-Willem Hermans hebben een gesprek gehad met ambtenaren van de gemeente Uden omtrent de mogelijkheden van huisvesting. De procedure met de kinderboerderij gaat nog zeer lang duren, zodat het bestuur weer naar nieuwe mogelijkheden aan het zoeken is. Uit het gesprek is naar voren gekomen dat we eventueel een stuk grond aan de Vluchtoordweg (achter de kynologenclub) kunnen huren. We zijn nu aan het tekenen geslagen en proberen een begroting op te stellen. Mocht dit financieel haalbaar zijn dan gaan we aan het bouwen. Bij deze doen we nu al een beroep op iedereen (mocht dit doorgaan) om zich in te zetten. Willen de leden die goedkoop aan bouw materiaal kunnen komen contact opnemen met Jan-Willem of John Hermans.

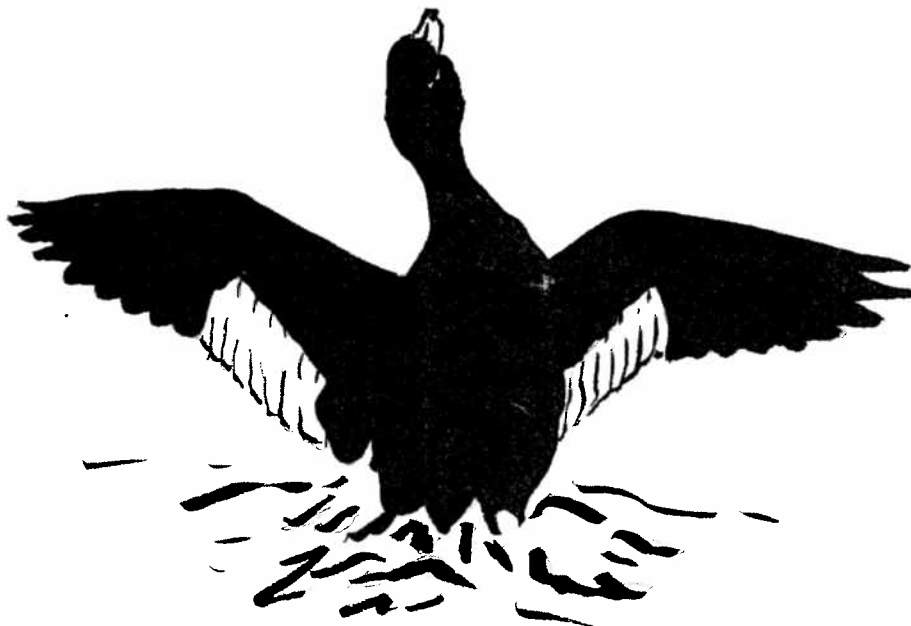
Suggestie's zijn altijd welkom.

- Beste wensen.

Het bestuur wenst hiermede iedereen een goed 1989, en als persoonlijke wens voor de vereniging een mooi onderkomen. Kom naar de nieuwjaarswandeling van 8 januari!!

- Waarnemingen

Tot nog toe verzamelde Stephanie Gevers de vogelwaarnemingen op de zgn. kaartjes. Dit blijkt in de praktijk echter niet te werken. Jan van Bergen begint echter een sleutelpositie te krijgen met betrekking tot waarnemingen in verband met inventarisatie. Vandaar dat wij iedereen vragen om bij een leuke waarneming Jan te bellen en dit door te geven. Jan houdt deze dan bij tel 04132-68594.

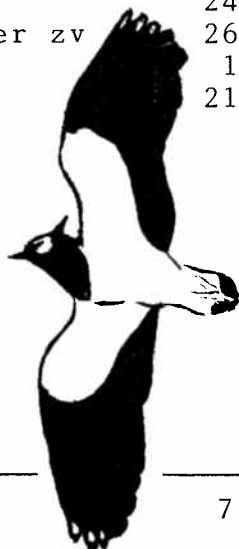

FENOLOGIE

Alweer een nieuw seizoen met waarnemingen van met zang beginnende soorten en terugkerende soorten. Dit jaar waren er vooral veel zanglijsters en winterkoningen vroeg te horen. Het voorjaar was redelijk ondanks de vele regen van januari en februari was het op verschillende plaatsen in de bossen zeer nat.

Vooraf de drie vennen op de schaykse hei was daar een goed voorbeeld van. Helaas heb ik dit jaar geen roodborsttapuit op de schaykse heide waargenomen wel de boomvalk die normaal op tijd terug was. Een uitzondering was de oeverzwaluw die wel vroeg terug was ongeveer 2 weken eerder dan normaal. De andere soorten waren wel ongeveer op tijd. Zo dan nu de lijst van 1988.

6-1 pimpelmees jv	5-2 sijs wg
7-1 koolmees jv	5-2 havik jv
7-1 zwarte mees jv	11-2 veldleeuwerik jv
7-1 staartmees jv	13-2 vink jv
7-1 boomklever jv	13-2 geelgors jv
7-1 houtduif jv	13-2 groenling jv
10-1 winterkoning jv	14-2 holenduif jv
15-1 heggemus jv	16-2 wulp jv
17-1 turkse tortel jv	16-2 sperwer jv
20-1 matkopmees jv	20-2 witte kwik zv
25-1 kievit jv	20-2 roodborst jv
29-1 grote lijster jv	21-2 zanglijster jv
31-1 merel jv	4-3 fazant jv
31-1 kuifleeuwerik jv	4-3 boomleeuwerik jv
31-1 goudhaantje jv	13-3 tjif-tjaf zv
31-1 boomkruiper jv	30-3 boerenzwaluw zv
31-1 zwarte specht jv	30-3 kneu jv
1-4 boomvalk zv	1-4 zwarte roodstaart zv
2-4 oeverzwaluw zv	2-4 kleine plevier zv
3-4 boompieper zv	12-4 gele kwik zv
16-4 zwartkop zv	16-4 gekraagde roodstaart zv
16-4 tapuit zv	16-4 koekoek zv
17-4 grasmus zv	17-4 wespendif zv
18-4 oeverloper zv	18-4 nachtegaal zv
20-4 huiszwaluw zv	21-4 braamsluiper zv
24-4 tortelduif zv	24-4 paapje zv
25-4 bonte vliegevangerv zv	26-4 gierzwaluw zv
30-4 tuinfluiter zv	1-5 fluiterv zv
10-5 spotvogel zv	21-5 wielewaal zv

DE MOSSELETTERS

Kuifeendjes.

Verontrustende berichten in de krant van 5 november. Omdat wij niet weten of iedereen de krant van voor tot achter spelt wil ik proberen een korte samenvatting van het artikel te geven.

Al een hele tijd bestond het vermoeden dat vervuilde bodems van invloed zijn op het voortplantingsgedrag van dieren die van die bodem afhankelijk zijn.

Maar ... zolang je niets kunt bewijzen is het niet waar!! T.N.O. Delft heeft dat nu bewezen.

Zes jaar lang hebben ze kuifeendjes in gevangenschap gevoerd met mosselen uit het Haringvliet en het Markermeer.

De bodem van het Haringvliet hoort tot de vuilste in Nederland.

De mosselen daar zitten dan ook vol p.c.b's en pesticiden.

De bodem van het Markermeer is veel minder vuil.

Wat heeft het onderzoek uitgewezen?

- De kuifeendjes van de Haringvlietgroep hebben meer pesticiden en p.c.b's in hun weefsel. Hun nieren en geslachtsorganen zijn kleiner.

- Veel vrouwtjes sterven aan het begin van het broedseizoen.

- De kuifeendjes willen niet nestelen en broeden, ze zijn nerveus.

- Ze leggen wel eieren, maar minder dan die van de Markermeergroep.

- Ze broeden die eieren zelf niet uit, maar ook met behulp van de broedmachine kwam maar 39% uit in tegenstelling tot 97% van de andere groep. Het aantal wat uitkomt is afhankelijk van het gehalte aan p.c.b's en pesticiden in de dooier.

- De kuikens uit de „Haringvliet-eieren“ waren kleiner, groeide slechter en hadden beduidend minder levenskansen.

Als een vogel dus volledig afhankelijk is van het Haringvliet zal hij dat niet overleven, zo luidde de conclusie.

Waarom er dan toch nog zoveel kuifeenden op het Haringvliet en andere wateren met vervuilde bodems zijn?

Omdat de kuifeend een trekvogel is die ergens anders overwintert. Hij hoeft dus geen twaalf maanden van de vervuilde mosselen te leven.

Natuurlijk gelden de resultaten van het onderzoek niet alleen de kuifeenden, maar alle vogelsoorten die afhankelijk zijn van bodem dieren en vissen. Juist die dieren die in of vlak bij de bodem leven nemen veel verontreiniging op.

Vogels die afhankelijk zijn van planten lopen minder gevaar.

En daar komt dan natuurlijk onze plaatselijke situatie om de hoek kijken.

Grote groepen kuifeenden kennen wij hier niet, maar... wat te denken van de fuut, die prachtige vogel, en zijn familieleden? Misschien zijn de bodems van onze sloten en plassen nog niet zwaar vergiftigd, maar uitgespoelde mest en landbouwgiften zullen er zeker geen goed aan doen.

Gemakshalve spreken we dan nog niet over alle toegestane en niet toegestane lozingen door bedrijven en particulieren. Ook de rest van het zieke-milieu verhaal is hier al vaker over de bladzijden gegaan, dat hoeft niet nog eens herhaald te worden. Het enige wat we wel weer willen vragen: wees alert. Niet alleen op de veranderingen en slachtoffers binnen het vogelbestand, maar ook op eigen handelen (want... ook dat ene restje verf of die paar batterijen...).

Margreet Hoefnagels.

(artikel uit: Volkskrant, 5 november 1988)

WAT IS EEN NAAM .....

Voor de schrijvers onder ons.....

De holenduif bestaat niet meer! Zijn naam is holeduif geworden, aangepast aan de algemeen geldende spellingregels. De reden? In september is er, na veel geharrewar, een voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels " gepubliceerd door de vogelbescherming in samenwerking met het centraal Bureau voor de Statistiek en de stichting Dutch Birding Associaton. Holarctische vogels zijn alle vogels van het noordelijke halfrond, behalve de tropen. De nieuwe lijst bevat alle vogelnamen van Noord-Amerika, Azië en Europa. Dat is ongeveer een kwart van de 8600 vogels die ter wereld bestaan. Onze taal is dus uitgebreid met woorden als: witkeelrotslijster en grootsnavelstruikzanger.

Leuk voor een spelletje scrabble!

Hoe die namen ontstaan zijn? De commissie heeft zich zoveel mogelijk aan de bestaande namen gehouden. Verder heeft ze gezocht naar goede vertalingen van Engelse en Duitse namen.

Als dat niet lukte werd er naar de typische kenmerken van de vogel gezocht en naar de naam van verwante soorten.

De lijst is nog maar voorlopig. Tot september 1989 kan iedereen suggesties voor verbetering geven.

In 1990 wordt dan de definitieve versie gepubliceerd.

Nieuwsgierig geworden?

Voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels.

Nederl. Ver. tot behoud van Vogels, zeist.

F14,- op diskette f20,-

TERSCHELLING !!!!

Op zaterdag 15 oktober was het weer zover.

De traditionele herfstexcursie naar een wadden- eiland stond weer op het programma.

Dit jaar was dat Terschelling.

Omdat de boot vroeg vertrok stonden 29 man en vrouw, nog in het donker, al of niet dronken (we noemen geen namen), met slaap of zonder (kunnen we ons nauwelijks voorstellen), op de markt in Uden.

Hieronder volgt het relaas over het gebeuren van die vijf dagen.

Voor diegene die erbij waren is dit weer een aangename opfrissing, voor de thuisblijvers een stimulans om dit gezellige evenement volgend jaar dan maar mee te maken.

zaterdag 15-10-1988

"Ben jij al wakker?" "Nu wel." Het is pas tien over vier, we kunnen nog een kwartiertje blijven liggen. We staan toch maar op om de laatste dingen te doen voor vertrek. Ondanks het vreselijk vroege uur voelen we ons redelijk fit.

Om kwart voor zes staan we op de markt. Verschillende mensen stellen zich aan ons voor, noemen hun naam die door ons onmiddellijk vergeten wordt. Er komt een station-car aanrijden die vóór alle andere auto's parkeert, de man die uitstapt is een overduidelijk leider. Hij spreekt zijn instructies uit en rond zes uur vertrekken we.

Over de reis naar Harlingen is weinig meer te vertellen dan dat we al snel daar zijn en dat we tot veler spijt geen koffie-pauze hebben gehad onderweg.

Dit geeft ons de gelegenheid ons even voor te stellen in dit verslag. Wij, Edith Böcker en Jos Marcelissen, zijn nieuwe leden van de Vogelwacht. Edith groeide op in Harderwijk, dus aan de rand van de Veluwe. Als kind al had zij interesse in "alles wat groeit en bloeit en altijd weer boeit." Jos woonde in Hoogvliet, niet bepaald in het spectaculairste natuurgebied. We hebben allebei jaren in Breda gewoond en vandaaruit zijn we

anderhalf jaar geleden in Uden komen wonen. Met de Vogelwacht maakten we kennis tijdens de nacht van de nachtegaal (veel publiek, goed georganiseerd, geen nachtegaal).

Terug naar Terschelling. Het eiland is in de herfstvakantie erg populair. Het was razend druk op de kade en koud. We stonden er nog steeds wat onwennig tussen alle vreemde vogelaars. Eenmaal aan boord zochten we eerst iets te drinken en daarna de groep. De meeste vogelaars waren op het dek gebleven en reageerden op alles wat bewoog "mantelmeeuw, zilvermeeuw, adulte grote mantel" en meer van dat soort jargon vloog over en weer. Dat bleef zo tijdens de hele vaart. Het weer was somber. Op een gegeven moment was er volop sensatie toen Wim geen zeehond zag en er allerlei volk op af kwam om te zien of het waar was.

De herberg

De jeugdherberg is flink gemoderniseerd na de vorige keer dat de Vogelwacht er was. We hoeven geen afwas te doen, zelfs geen tafels te dekken en de bedden zijn vernieuwd. Op een kamer staan tien stapelbedden, op een andere kamer twee acht-persoonsbedden. De stapelbedden zijn favoriet. Boven op de acht-persoonsbedden slapen we met zeven mensen. Een toch comfortabele "suite" met uitzicht op het Wad.

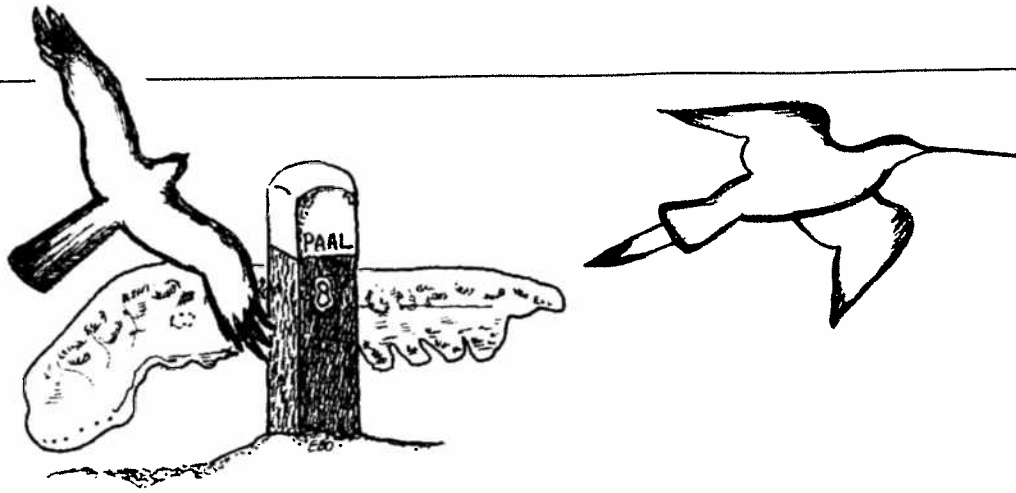
Over het vogelen van de eerste dag kunnen we niet zo veel vertellen. Wij tweeën gaan in het dorp wat boodschappen doen, de anderen gaan in twee groepen er op uit. 's avonds sluit de waarnemingslijst bij vijftig soorten! Voor ons zijn de mooiste observaties van deze dag, een groepje rotganzen en een paar kluten. Vooral de sierlijke vorm en de mooie tekening van de kluten maakten indruk op ons.

De vogelaars

Over de mensen is veel meer te vertellen. Ster van de dag is Willie. Hij is gisteren jarig geweest en heeft vannacht maar twee uur geslapen. We gaan er maar van uit dat hij daarom zo druk is. Tijdens het eten leren we meer mensen kennen. Hun namen doen soms wat onwaarschijnlijk aan: Bep Brilduiker, Chris Fuut, Huub Scholekster en Jan van Gent bijvoorbeeld. (Maar als dit hun echte namen niet zijn dan zal Nico de Haan van vogelbescherming ook wel niet echt zo heten, denk ik). In de jeugdherberg is een bar. Zo tegen de tijd dat de laatsten (wij dus) naar bed gaan kennen we al meer mensen. We blijken behalve onze interesse in vogels ook onze liefde voor bier, schuine moppen en plezier met elkaar gemeenschappelijk te hebben. Te laat gaan we slapen.

Edith en Jos.

zondag 16-10-1988

Na een welverdiende nachtrust, was het voor onze bekende vroege vogels, tegen 6.30 uur tijd om op te staan en het veld/wad in/op te gaan. Zodra die groep vertrokken was, begon ook de rest van de slaapzaal te ontwaken en werden langzaam maar zeker de nog wat slaperige oogjes geopend. Nadat we ons nog wat uitgerekt hadden en bekeken hadden of er nog een plekje vrij was om te douchen stonden we op en begaven wij ons om 8.00 uur naar beneden, naar het ontbijt. Deze keer hoefde er geen tafel gedekt te worden. In ruil daarvoor mochten we ons zelf bedienen. Nadat de magen goed gevuld waren en het lunchpakket was klaargemaakt, was het om 9.00 uur verzamelen bij de fietsen, voor een tochtje op de fiets naar paal 18. Helaas liet het weer ons een beetje in de steek. Het begon zelfs een beetje te miezeren, maar gelukkig maar van korte duur. Het was een lekker fietstochtje naar het strand. Aldaar, bij een nog gesloten koffietentje, zochten we beschutting en hebben een tijdje op zee zitten turen in gezelschap van Trinus, een kennis van Bart en Stephanie. Ondanks dat het weer niet helder was, zagen we toch nog een aantal vogels, zoals de rotganzen, de drieteenstrandloper, het goudhaantje dat zelfs heel dichtbij kwam, de eidereenden, het tapuitje en ontzettend veel koperwieken die allemaal het land ingingen. En ook de befaamde Jan van Gent ontbrak niet. Wie ook niet ontbrak was een "doodgewone" merel, die echter wat gewond leek. Op een gegeven moment ging het koffietentje open en werd er door een ieder genoten van een warm drankje al dan niet vergezeld van een stukje cranberrygebak, een specialiteit van het eiland.

Na wat opgewarmd te zijn door de drank, want binnen was het alleen maar droog en zat je niet in de wind, gingen we op de fiets naar de Boschplaat. Bij de fietsen aangekomen, zag Wiel echter dat de band van zijn fiets lek was. Dat dat nu juist hem moest overkomen, want normaal gesproken heeft hij altijd plakspullen bij zich, maar nu dus niet. Agnes had vergeten de plakspullen mee over te pakken in de andere tas. Er

zat toen niet veel anders op dan lopend verder te gaan. Bij het eerste het beste huis dat zij tegen kwamen, konden zij de band plakken en na enige tijd konden zij weer met ons mee.

Door de prachtige, vochtige natuur van de Boschplaat kwamen we van alles tegen. Zelfs het zonnetje waagde het, zich afentoe te laten zien. Meteen werden er grapjes gemaakt over zonnebrand en minirok en korte broek. Dat het er vochtig was merkte Ivo wel. Zijn ene laars was niet geheel waterdicht. Dan is het inderdaad handig als je een rol tape van Atmos bij je hebt. Dus Wim Janssen niet te lui en wikkelde de laars van Ivo in met Atmos-tape. Hem kon niets meer gebeuren, of toch??

Gekomen op een plaats voor paarden en koeien kregen wij een heel mooie kijk op enorm veel kepen met daartussen een groenling en een paar vinken. Na daar een tijdje naar gekeken te hebben, gingen we verder. Onze lenigheid werd getest, want we moesten 2x over een hekje klimmen en kwamen toen op een stukje drassig terrein. Na wat "gesopt" te hebben, werd de grond toch weer beter. Her en der liepen wat koeien rond. Eén van hen vond het nodig om eens te komen kijken. Nadat Pieter van der Voort hem vaderlijk had toegesproken dat het "goe volk" was, ging hij langzaam terug.

Aan het wad gekomen zagen we de ons bekende vogels, o.a. de scholekster. Soms kwam het zonnetje nog even en dat zorgde voor een mooi gezicht op het water. Vervolgens langs het wad terug naar de fietsen. Onderweg kregen wij weer gezelschap van Trinus. Vlakbij de fietsen zagen enkelen van ons nog een kramsvogel zonder staart, van heel dichtbij.

Intussen wilde Ivo zich ontdoen van de tape, maakte er een balletje van en gaf er een trap tegen. Alsof hij het balletje tegen een muur schopte, want het kwam terug tegen zijn hoofd.

Op weg naar de jeugdherberg nog even een stop gehouden in de gezellige "Koffiemolen", een verbouwde molen. Het stond er binnen propvol met o.a. koffiemolens, potten, pannen e.d. Heel toepasselijk was het opschrift op een vel papier voor het raam "waar moet je met die troep heen".

Vervolgens zetten we ons schrap voor het laatste stukje. Dat je altijd op je hoede moet zijn, bleek wel toen men een mannetje blauwe kiekendief zag en dus plots op de rem ging.

Uiteindelijk kwamen we toch thuis en na vlug wat water door het gezicht gehaald te hebben was het tijd voor het eten. En daarna moest er toch even naar Studio Sport gekeken worden. Jammer dat het beeld van de tv niet zo goed was. Maar Simon wist daar iets op. Eén klap tegen de kast van de tv en het beeld werd meteen

veel beter.

Daarna werd er door de meesten in het dorp nog wat gedronken en rond 23.30 uur was het tijd voor het bed.

Margreet Konter.

R.K. MIDDELBARE AGRARISCHE SCHOOL - OSS

Naam CHRIS VAN DER VOORT Klas VOGELWACHT Cijfer
Proefwerk TERSCHELLING Datum 18 OKT. ?

maandag 18-10-1988

Simon opa en Willie in de paal

Om half acht stonden we op al waren we wel niet de eersten en zagen we voor het eerst goed weer. Het was zo helder dat we vanuit onze zaal net zo goed vogels konden bekijken.

We kleedden ons aan en gingen beneden ontbijten en er werden groepen gemaakt, want we gingen met verschillende groepen, maar elke groep ging wel ergens anders heen.

Wij gingen weer met onze groep naar paal 18 en omdat het helderder weer was als eerder konden we de Jan van Genten mooi over het water zien scheren. Daarna dronken we een kopje koffie met gebak in het strandpaviljoen. Daarna gingen we naar de Koegelwieck waar we veel mooie vogels hadden gezien. Rond kwart over vijf waren wij weer terug en gingen gezellig kletsen in de herberg en natuurlijk met een borreltje.

Van de andere groepen heb ik geen informatie ontvangen waaruit ik afleid dat ze niets hebben uitgevoerd.

Om zes uur gingen we eten waarna we in een keer beschuit met muisjes hadden gekregen, want Simon was opa geworden.

's Avonds gingen we weer op zoek naar een café.

Op de heenweg zou Willie voor een pilsje in de paal klimmen en hij deed het helemaal tot in het topje van een lantaarnpaal.

Toen we thuis kwamen gingen we slapen en de dag was voorbij net zoals dit verslag.

Chris van der Voort.

Een altijd terugkerend probleem is, wie maakt er de dagverslagen van de herfstexcursie. Bij dit probleem moet dus altijd een democratische beslissing vallen en worden er gewoon personen aangewezen. Ondergetekende was dus één van de "vrijwilligers". Zodoende volgt hier mijn verslag van:

dinsdag 18-10-1988

Zoals gewoonlijk stonden de vroege vogelaars al om 7.00 uur gepakt en gezakt buiten de jeugdherberg, al of niet helder van geest.

Om voor het ontbijt, wat deze morgen om 8.30 uur was afgesproken, nog wat bijzondere vogels te kunnen waarnemen.

Deze werden dan tijdens het ontbijt alomt besproken. Vandaag zou de grote groep in drieën verdeeld worden. De "grootste" van de herfstexcursiecommissie zorgde ervoor dat alles feilloos en vlot verliep, zodat de groepen snel ingedeeld waren.

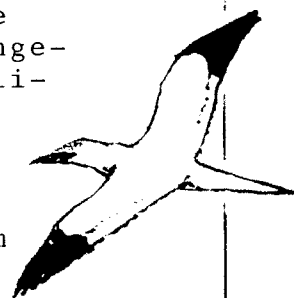
We hadden een groep van "snelle jongens", een groep van strandlopers en een groep van duinpiepers. Ondergetekende was ingedeeld onder de "strandlopers" samen met Pieter, Chris, Margreet K., Willem 2, Peter, Jos, Edith, Willie, Johan en Bennie.

Onze route zou lopend door het bos en de duinen naar paal 8, aan de Noordzee gaan. Daar aangekomen lasen we een pauze in. Vandaaruit over het strand naar paal 3, om dan de duinen in te trekken naar de bekende Kroonpolder. Daar aangekomen kunnen we even op de plas kijken, om dan weer naar de jeugdherberg terug te keren.

Na het ontbijt vertrok onze groep naar paal 8. In het bos hadden we al snel de groep van de "duinpiepers" achter ons aan. Snel werden ze door Pieter met zachte doch krachtige stem in de andere richting gewezen. Waarschijnlijk omdat Bep in de achtervolgende groep zat en Pieter wel eens zonder zijn vrouw op pad wou gaan. Met de vogels viel het tegen in het bos, maar dit werd weer goedge maakt door de vele prachtige paddestoelen. Plotseling vroeg Willie zich af of zijn conditie nog op peil was en zette het op een lopen, honderd meter verder zich moe afvragend of het toch niet zinvoller was geweest om vooraf eerst getraind te hebben.

Na een tijd gelopen te hebben raasden de "snelle jongens" voorbij en in een zucht Johan met zich mee sleurend. Deze was ten vermoeidheid opgeschreven. Bennie (zijn vrouw) uitte een schreeuw en zei: "Dat hebben we er weer goed van afgebracht."

We vervolgden onze route door de duinen. Hier zagen we een vrouwtje blauwe kiekendief, vele koperwieken en kramsvogels, een sperwer welke achtervolgd werd door drie eksters, uit een met riet begroeide duinpan vlogen enkele watersnippen weg en vlogen er volop meeuwen af en aan in de lucht.

De wel verwachte velduil en beflijster lieten zich niet zien. In de verte zagen we de "snelle jongens" in vliegende vaart naderen. Deze keer waren we op de ontmoeting voorbereid en konden zodoende de groep gelukkig bij elkaar houden.

Bij paal 8 aangekomen genoten we van een welverdiende rust. Koffie, thee en gebak vlogen de kelen binnen om in de maag tot rust te komen.

Maar het ruisen van de zee lokte de "strandlopers" naar het strand, jammer voor ons was het zicht op zee beperkt door de mist. Het enige wat we op zee zagen waren de grote groepen eidereenden, de meeuwen en hier en daar een rosse grutto.

Op het strand werd ook een groep familieleden waargenomen nl. de drieteenstrandloper, die met vlotte schreden met de waterslag meeliep om maar geen natte pootjes te krijgen.

Al buurtend en sommigen van ons stoeiend liepen we het strand af naar paal 3.

Van hieruit zouden we de duinen oversteken. Op de top van een duin aangekomen zat daar een gors op enkele meters voor ons naar voedsel te zoeken. Snel werd de pijp opgesteld. Was het een ijsgors of toch een rietgors? De vogel werd van snavel tot staart letterlijk uitgekleeft, met de gids erbij en nog konden we het beestje geen naam geven. Tenslotte werd het vogeltje maar omgedoopt tot de bekende UFO.

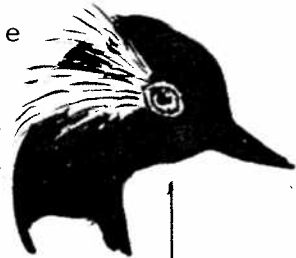
Onder aan de duinen was het een ideale plek om de innerlijke mens te gaan versterken en tevens van de rust te genieten. We zaten nog maar net toen er een ware oorlog losbarste. Ons niet te missen leger was weer bezig met schietoefeningen vanuit een straaljager. Je vraagt je af moet dat nou op zo'n rustig eiland gebeuren, waar vele duizenden trekvogels van het voedsel en de rust komen genieten.

Daar een smelleken..... waar? Daar vliegt hij.....

Ja , ik zie hem..... Waar?..... Daarboven.....

God wat mooi. Dat je dat zo kan zien, ik zou denken dat het een zwaluw was. Ja, je moet er oog voor hebben. Toch mooi dat het smelleken zich liet zien, want op de plas zelf zaten maar weinig vogels nl. dodaars, kuifeend, tafeleend, slobeend, smient, krakeend, zilvermeeuw, kokmeeuw en grote mantelmeeuw. Wel hoorden we nog het baardmannetje en de waterral, maar deze lieten zich niet zien, jammer.

Dus het smelleken kwam op het juiste moment voorbij gevlogen. Aan het eind van de Kroonpolder, boven de weilanden vloog nog mooi het mannetje van de blauwe kiekendief. Wat is het toch een prachtige vogel met zijn lichtblauwe kleur en zijn zwarte vleugeltoppen. Na enkele minuten was hij uit het zicht verdwenen en werd de kaart tevoorschijn gehaald. Wat was nu de kortste weg naar de jeugdherberg, want het was al laat geworden. De kortste route bleek door het dorp te zijn, zo gezegd zo gedaan. Aan het eind van het dorp werd nog een UFO waargenomen. Het valt ook niet mee om een

vogel op naam te brengen, vooral omdat tijdens de trek vele soorten vogels de eilanden even aandoen. Met de jeugdherberg in zicht werd onze aandacht getrokken door een keep. De vogel had vermoedelijk al vele kilometers er op zitten en was zo vermoeid dat we hem bijna konden aanraken. Daar het vogeltje op de berm, tussen het fietspad en de weg zat en de kans op een aanrijding zeer wel aanwezig was, hebben we de keep de bossen ingejaagd. Nu heeft hij alle tijd om goed uit te rusten om dan zijn weg weer te kunnen vervolgen.

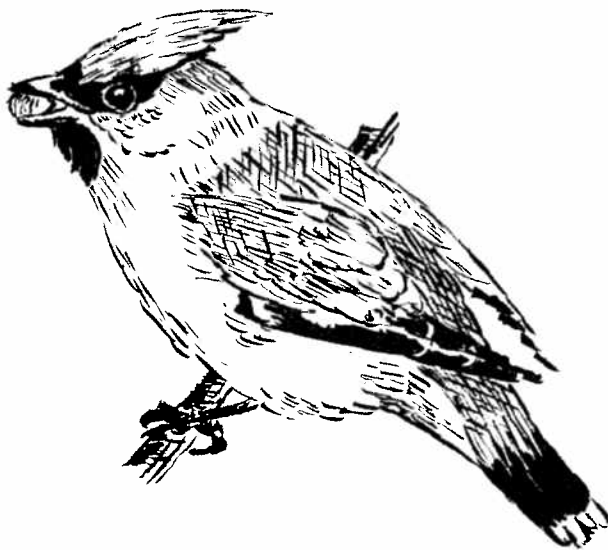
Bij de jeugdherberg aangekomen werd er volop heen en weer gepraat over wat zijn groep vandaag gezien had. Na het avondeten konden de kleine en ook de grote kinderen onder ons zich volop vermaken met het lucht-ruim. De zelfgemaakte vliegtuigen vlogen kriskras door elkaar, tot groot vermaak onder de allerkleinste medebewoners. Ook Huub kon zich hierbij uitstekend uitleven met zijn speciale vliegmachine.

De avond zou verzorgd worden door een groep muzikanten die er een geweldige show van maakten. Dat er ook leden van de Vogelwacht aanwezig waren werd duidelijk aan de hand van een aantal "braakmannetjes" die door enkele leden die avond zijn waargenomen.

Volop werden er "braakballen" geproduceerd om deze in de morgen nog te kunnen determineren. Voor de "braakmannetjes" was de slaap een welverdiende rust, zo ook voor de rest van de leden.

Morgen zou de dag van terugkeer weer aanbreken.

Wim Janssen.

woensdag 19-10-1988

Na een gezellige nacht vol met duistere voorstellingen en enge harde geluiden volgde er een vredige, maar voor sommigen onder ons te korte, warrige nacht.

In een enkel geval liep de nachtrust door tot diep in de middag en dit "geval" maakte de volgende opmerking: "Ik ben gekomen met een kater en ik ga ook weer naar huis met een kater."

De "Kernleden" bezorgden onze voorzitter trouwens ook nog een prettig ontwakken doordat er door een vergissing de rekening van de vorige avond aan hem werd aangeboden terwijl hij geheel onschuldig was een enkele getuigen had. De verlamme schrik duurde maar even want de "Kernleden" meldden zich enige tijd later en de rekening werd daarna snel aan de schuldigen overhandigd. Ondanks de bijna "Herald of Free Enterprise-terugreis" met de veerboot kwam iedereen weer levend en lachend op het bovendek.

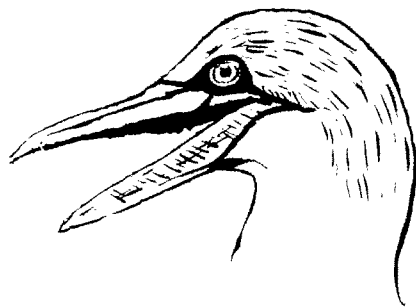
Ter afsluiting van onze waddenexpeditie konden we vogelsoort 106 in Jan's boekje schrijven: een Grote Jager in de haven van Harlingen. Nr. 106 was gelukkig niet zo stroef als de bediening in sommige cafeetjes op het eiland en liet zich van zijn beste kant zien. Tijdens de terugreis bleek weer eens duidelijk dat er twee soorten mensen zijn: dag- en nachtmensen. Dagmensen zijn allround en hebben zowel overdag als 's nachts de grootste pret.

De nachtmensen zijn daarentegen echte specialisten en hebben alleen 's avonds en 's nachts het hoogste woord. Overdag hanteren zij het smoesje dat ze als zij niet rustig zijn, wagenziek worden. Je ziet dat een herfst-excursie niet alleen goed is voor je vogelkennis, maar ook voor je mensenkennis.

Tijdens de herfstexcursie (versie 1988) hebben we niet alleen maar naar vogels gekeken maar ook nog bloedstollende, vertederende, onthullende, erotische, schokkende en ontroerende gebeurtenissen meegemaakt.

Op het vaste land trek je afentoe een wenkbrauw op voor zo'n soort dingen maar hier krijgen ze een extra dimensie en dat is nou net de sfeer die we tijdens onze ontdekkingsreizen willen hebben.

Bij deze en ik denk namens allen: Organisatoren bedankt en hopelijk tot een volgend continent.

Ivo van Lanen.

VOGELWAARNEMINGEN 1988 TERSCHELLING

1 vink	34 kluut	67 kneu
2 rosse grutto	35 bontbekplevier	68 turkse tortel
3 kokmeeuw	36 merel	69 buizerd
4 zilvermeeuw	37 drieteenstrand- loper	70 wintertaling
5 spreeuw	38 goudplevier	71 fazant
6 eidereend	39 kramsvogel	72 jan v gent
7 wilde eend	40 keep	73 grote stern
8 roodborst	41 barmsijs	74 sperwer
9 huismus	42 grauwe gans	75 kauw
10 witte kwikstaart	43 grote lijster	76 gr bonte specht
11 ringmus	44 meerkoet	77 zwartkop
12 koperwiek	45 waterhoen	78 knobbelzwaan
13 koolmees	46 holenduif	79 geelgors
14 scholekster	47 krakeend	80 beflijster
15 zilverplevier	48 ekster	81 smelleken
16 zwarte kraai	49 kuifeend	82 boerenzwaluw
17 smient	50 dodaars	83 sijs
18 grote zaagbek	51 tafeleend	84 veldleeuwerik
19 bonte strandloper	52 baardmannetje	85 slobeend
20 tureluur	53 blauwe kiekendief	86 paapje
21 bergeend	54 kleine mantel- meeuw	87 vlaamse gaai
22 torenvalk	55 winterkoning	88 slechtvalk
23 wulp	56 waterral	89 groenpootruiter
24 houtduif	57 rietgors	90 gekr roodstaart
25 Kievit	58 pimpelmees	91 brilduiker
26 kanoetstrandloper	59 aalsgolver	92 kempaans
27 watersnip	60 goudhaantje	93 zwarte ruiter
28 fuut	61 bonte kraai	94 bruine kiekendief
29 rotgans	62 zanglijster	95 toppereend
30 graspieper	63 tapuit	96 kolgans
31 pijlstaart	64 tapuit	97 roodhalsfuut
32 blauwe reiger	65 grote mantelmeeuw	98 heggemus
33 steenloper	66 groenling	99 roodborsttapiut

Eend

Al raak ik aan de waterkant
In observaties steeds getrainder
Van eenden heb ik geen verstand:
Voor mij zijn alle eenden eender

Tureluur

'Lieve help, wat hoor ik buiten?
Vroeg ik onomwonden stuurs
'Ik word stapel van dat fluiten'
En mijn vrouw zei: 'Tureluurs'

HOUTDUIVEN

Het is nu zo'n 3 weken geleden dat ik voor het eerst met de vogelwacht mee ben gaan inventariseren. Het was de eerste zondag na Terschelling. Zoals waarschijnlijk wel bekend is bij de vogelwachters, is het inventarisatiegebied verdeeld in 3 routes, route 1, 2 en 3.

Samen met een stuk of 5, 6 andere mensen ging ik mee op route 1 die langs de opservatiehut loopt. Naast de nodige mezen, spechten en kraaien viel vooral het aantal vliegende duiven op. In de pak weg 2½ uur dat we onderweg waren zagen we diverse grote groepen houtduiven gaan.

Ze trokken van noord naar zuid. Het aantal per groep liep in de honderden, op de inventarisatielijst rondden we het totaal af op 1000, wat zeker aan de lage kant is. Na afloop werden natuurlijk de lijsten vergeleken. Route 2 had ook dergelijke aantallen houtduiven te zien gegeven terwijl de mensen van route 3 er veel minder hadden gezien.

Daar moest natuurlijk een reden voor zijn. Om daar achter te komen ben ik in de boeken gedoken.

Eerst wat algemene gegevens over de *Columba palumbus*.

De houtduif is de grootste duif van Europa. Een volwassen dier kon een gewicht van ± 500 gram bereiken.

Naast de houtduif kennen we in Nederland de holenduif, de tortelduif en de turkse tortel.

Natuurlijk zijn er ook veel verwilderde duiven, maar die zijn afkomstig van de niet in Nederland voorkomend Rotsduif.

De houtduif is herkenbaar aan zijn grootte, aan de witte nek-vlek en de witte vleugelband. Het is een van de zeer algemene vogels met tussen de 500.000 tot 800.000 broedparen.

In Nederland is de houtduif zowel doortrekker, standvogel, zomergast als zwerfvogel. Jonge duiven die hier geringd waren werden teruggemeld vanuit de Pyreneeën.

De duif kan ongeveer 16 jaar worden, als er voor die tijd geen schot hagel een eind aan zijn leven heeft gemaakt.

In het begin van de jaren zestig stond er een premie op het schieten van de duif.

Er werd in negen jaar tijd anderhalf miljoen keer die premie uitbetaald. Dit heeft wonderlijk genoeg geen effect gehad op de duivenstand.

Trekkende duiven zullen wel buiten het bereik van de jacht blijven. Ze worden (vanuit vliegtuigen) gezien tot op 2400 meter!

Nog een wetenswaardigheid: duivenmelk. Nooit begrepen waar die naam vandaan komt. Nu weet ik het. De slokdarm van de duif verwijdt zich tot een krop.

Als de vogel broedt dan verdikt de wand van de krop zich en er sijpelt een soort witte "melk" uit de sterk doorbloedde plooien. Dit vormt het eerste voedsel voor de jonge duif. Dit zijn allemaal nog algemene gegevens. We kijken naar het voorkomen van de duif. Het broedgebied bestrijkt heel Europa tot halverwege Schandinavië en tot in Rusland. De noordelijke duiven overwinteren in Spanje en Portugal. Waarschijnlijk hebben we van deze trek het een en ander gezien tijdens de inventarisatie. Er zijn enorm veel vogels op trek soms, bij een groot voedsel aanbod, pleisteren ze in Nederland en in 1981 en 1983 waren er slaapplaatsen bekend waar vele tienduizenden houtduiven de nacht doorbrachten. In het najaar worden er vooral in de Achterhoek en in Limburg veel overvliegende duiven gezien. Vanaf een enkele telpost kunnen per seizoen meer dan 100.000 duiven geteld worden. De route waarlangs gevlogen wordt ligt namelijk ten oosten van Nederland. Vandaar natuurlijk dat er alleen in oost-Nederland aantallen van betekenis gezien worden. Dit geeft ook een mogelijke verklaring voor de verschillen in waargenomen aantallen tussen inventarisatieroute 1, 2 en 3. Hoe oostelijker de route hoe meer houtduiven er te zien waren. Nu ik zo het een en ander op een rijtje heb gezet is me weer duidelijk dat "gewone" vogels niet bestaan. Blijkbaar hebben ze allemaal hun eigen verhaal.

Jos Marcelissen.

Gehoord tijdens een publiekswandeling van een zestiger; Weet jij wat de winterkoning zegt als deze zijn rollend liedje ten gehore brengt? Neen!!

"Hier niet maar in onze streken, zagen ze hout zo dik als m'n benen, die in vieren gekloofd, daar wat dun hout onder en het brandt als den donder."

TROMPETEREND BOVEN UDEN

Elk jaar kunnen we wel trompetterende vogels in onze omgeving waarnemen. Het gaat hier om de kraanvogel (Grus grus) die dit geluid voortbrengt. De kraanvogels broeden in het hoge noorden, de moerassige gebieden van Zweden en Finland. Ook in de kop van West-Duitsland is nog een kleine kolonie aanwezig. Zodra de herfst aanbreekt verzamelen ze zich in grote groepen o.a. in Rügen (DDR) en trekken van hieruit naar Spanje. Onder an-

dere de Cota Donana is een geliefd winterverblijf. De trekroute valt dus een klein beetje over Nederland. De Achterhoek, Oost-Brabant en Limburg zijn de gebieden waar men veelvuldig in de herfst kraanvogels kan zien. De voorjaarsstrek is minder massaal. Overdag wordt er gevlogen, terwijl 's nachts pleisterplaatsen opgezocht worden. De Groote Peel is zo'n pleisterplaats. Bij plotseling invallend slecht weer willen de kraanvogels wel eens enkele dagen gebruik maken van zo'n pleisterplaats. Dit jaar zijn er erg veel waarnemingen gedaan van kraanvogels in onze omgeving. Zoveel zelfs dat het de krant haalde. Hieronder zien we in chronologische volgorde de waarnemingen:

10-10-1988

Chris van Lieshout ziet 14 kraanvogels over Slabroek vliegen. Bij mijn weten een van de eerste waarnemingen.

25-10-1988

Wout van Assendelft (free-lance fotograaf Brabants Dagblad) zag enkele groepen trompetterende vogels over het industrieterrein van Uden vliegen. De camera flitste en na inlichtingen ingewonnen te hebben bij Jan van Dommelen prijkte de foto in het Brabants Dagblad van 27-10-1988. Daar bleef het niet bij.

26-10-1988

Zowel Wim Hoefs als Jan van de Tillaart (Veghels vogelwerkgroep lid) zien 30 kraanvogels over de Brobbelbies trekken. Enkele exemplaren landen zelfs, zodat Jan foto's kon nemen.

05-11-1988

Ivo van Lanen ziet 12 exemplaren op de Schaykse Heide. Dit is dus de tweede waarneming dat de kraanvogels werkelijk aan de grond in de Maashorst zitten. Ikzelf zie rond het middaguur 70 exemplaren overvliegen. Dit was ter hoogte van het Zeelands gedeelte van de Maashorst. Twee exemplaren maken zich los van de groep, onder een luid trompetterend geroep om te landen. Echter de anderen hadden er ogenschijnlijk geen zin in. De twee werden opgehaald en de groep vloog verder richting Volkel (of Groote Peel?). Een magnifiek gezicht om te zien.

10-11-1988

John Hermans ziet 12 kraanvogels overvliegen, ter hoogte van de grens Uden-Veghel. De laatste waarneming op mijn lijstje.

Voorwaar een aardig resultaat. Graag zou ik vernemen of er nog meer waarnemingen gedaan zijn. Let voor het komende jaar eens op dit verschijnsel.

Jan-Willem Hermans

IN GESPREK MET: _____

JOEP ESSER

Het was wel eventjes zoeken voordat de schrijver dezes Huize Esser gevonden had. En dat terwijl deze woningen, gelegen aan de Vijfhuizerweg in Uden, toch een van de oudste huizen van deze wijk zijn. Waar nu Boskriek, Morel en Sterappel zijn gebouwd waren tot voor kort nog groene weilanden. Zo zie je maar, binnen een mum van tijd wordt alles binnen de Udense rondwegen volgebouwd.

Joep, zijn vrouw Floor, hun dochters Karen en Ingrid en hun zoon Imre zijn hier zo'n 20 jaar geleden komen wonen. De kinderen zijn, om in vogeltermen te blijven, op dit moment uitgevlogen. Een dochter zoekt het "hogerop" en is stewardes bij British Airways, terwijl de ander het "overzee" zoekt en een studie in Amerika volgt. Zoon Imre zoekt het wat dichterbij en studeert fysiotherapie in Eindhoven.

Joep en Floor hebben elkaar zo'n 30 jaar geleden leren kennen, waarna ze in 1961 zijn getrouwd. Ze woonden destijds in het plaatsje Kethel, onder de rook van Schiedam. Joep had daar een functie op de afdeling Personeelszaken van de Rotterdamse haven. Nadat ze er 8 jaar gewoond hadden kon Joep een baan bij Mars B.V. in Veghel krijgen. Dit was ook de reden van verhuizing naar Uden. Hier kwam hij eveneens op de afdeling Personeelszaken terecht. Na hier 12 functie's te hebben gehad is hij nu hoofd van de afdeling Opleiding en Training. Deze job bevalt hem uitstekend, je doet er behoorlijk wat mensenkennis op. Hij fietst iedere dag naar zijn werk in Veghel. Dit is voor hem pure ontspanning en onderweg (buitenom Mariaheide) zie je altijd nog vogels.

Wie is Joep Esser eigenlijk? Hij zelf zegt een "einzeltgänger" die niet graag het achterste van zijn tong laat zien. Kan geen moment stilzitten en is dus 7 dagen per week actief. In de natuur wil hij het liefste vogels bekijken, zonder dat hij daarbij gestoord wordt. Daarbuiten vindt hij sociale kontakten een belangrijk facet van het geheel. Joep vindt het prettig mensen in hun waarde te laten en is wars van status, zowel binnen het bedrijfsleven als daarbuiten. Hij is Nijmegenaar van geboorte, terwijl zijn moeder (81 jr.) van oorsprong Hongaarse is. Dit verklaart meteen zijn liefde voor Hongarije. Ze hebben er veel familie en kennissen wonen. Jaarlijks wordt het land met een bezoek vereerd. Een visum is gemakkelijk te verkrijgen. Het is een schitterend land, waar ze naast de prachtige natuur ook de zwarte ooievaar en de hop hebben gezien. Aangezien ze bij Joep thuis vroeger veel Hongaars spraken, is hij deze moeilijke taal nog redelijk machtig. Vandaar dat hij iedere donderdagavond Hongaars geeft aan een ex-collega van hem.

Hij liet mij een woordenboekje Hongaars zien, waaruit bleek dat het inderdaad weinig gelijkenis vertoonde met onze eigen taal. Nu we het toch over talen hebben. Hij volgt ook nog iedere dinsdagavond een cursus Indonesisch op de Volksuniversiteit in Uden. Dit heeft te maken met het feit dat ze ooit nog eens naar Indonesië op vakantie willen. Floor heeft hier nl. 12 jaar gewoond. Het is dan wel gemakkelijk als je de grondbeginselen van de taal onder de knie hebt.

De hobby's van Joep zijn: vogels, reizen en langlaufen. Om met het laatste te beginnen. Een buitenstaander zal zich misschien afvragen langlaufen? Waar dan? Nou gewoon op Bedaf in Uden. Joep is aangesloten bij de Udense langlaufvereniging "BEDAF". In de buurt van De Vrije Teugel ligt een kunstloipe van 400 mtr. lengte. Hier traint hij iedere woensdagavond op de latten. Om daarbuiten zijn konditie op peil te houden heeft hij ook nog rolskie's, waarmee hij al menige kilometer asfalt onder zich door heeft zien glijden. Dit gebeurt dan iedere maandagavond achter de EMI. Hier komt weinig verkeer en de weg is er goed.

Iedere zaterdag heeft Joep zijn individuele training, waarbij eveneens de rolskie's worden ondergebonden. Een mooie route door het Udense buitengebied wordt dan uitgestippeld. Dit opbouwen van konditie is mede bedoeld om jaarlijks een aantal langlaufmarathons te kunnen lopen. Zo heeft Joep in 1987 met de "Wasa-Loppet" te Zweden meegedaan. Dit was een loodzware dubbele marathon van 90 km onder erbarmelijke weersomstandigheden. Bij de start 's morgensvroeg, vóór het maar liefst -36°C . Om een indruk te krijgen van de grootte van het deelnemersveld. Er waren 11.000 deelnemers gestart, waarvan er uiteindelijk zo'n 9.000 gefinisht zijn. Deze tocht duurde gemiddeld tien uur. Joep behoorde tot de gelukkigen die de finish hebben gehaald. Nou ja gelukkigen, het kostte hem wel 3 bevroren vingers. Voldoening gaf het hem in ieder geval wel. Samen met zijn Zweedse vrienden wil hij in ieder geval proberen om in maart van het volgende jaar weer aan deze monstertocht mee te doen, mits zijn gezondheid het toelaat.

Afgelopen jaar moest hij verstek laten gaan vanwege een gekompliceerde beenbreuk, welke hij tijdens de Ned. Kampioenschappen Biathlon in september 1987 opliep. Biathlon is overigens een bijzondere sport, waarin het langlaufen met schieten (lichtkaliber geweer .22) gekombineerd wordt. Door een ongelukkige val met de rolskie's kwam hem dit duur te staan. Zoals iedereen nog wel weet moest hij toen noodgedwongen de herfstexcursie naar Schiermonnikoog missen.

Ook in landen als Noorwegen, West-Duitsland en Zwitserland schrijft hij in voor langlaufmarathons. Bij deze laatste wedstrijd in Zwitserland gaat Floor altijd mee. De andere wedstrijden blijft ze gewoon thuis. Ook haar verplichtingen bij de tennisclub en het recreatievolleybal gaan gewoon door.

Twee maal per jaar gaan Joep en Floor samen op vakantie. Ieder voorjaar, zo rond Hemelvaart zitten ze in een vakantiehuisje op Terschelling. Hier kunnen ze lekker een weekje uitwaaien en natuurlijk ook vogels kijken. Hun 3-jarige herdershond "DUGO" mag altijd mee. Dit doen ze al tientallen jaren zo en het bevalt hun nog steeds uitstekend.

Daarbuiten gaan ze in de zomer vaak de landsgrenzen over. Favoriet land is Zweden. Laatste keer waren ze getuige van een prachtig gevecht tussen een visarend en een blauwe reiger, welke laatste met succes haar nest verdedigde.

Volgend jaar hopen ze naar Canada op vakantie te kunnen gaan. Hier woont een neef van Floor. Aangezien hij ornitholoog is denken ze veel van hem te kunnen leren.

Op de vraag hoe zijn interesse voor vogels ontstaan is antwoordt hij dat, in de tijd dat hij bij de mariniers was (1955-1960) zo'n 3 jaar op Texel gediend heeft. In die tijd was hij veel buiten en kende op een gegeven moment een groot aantal ganze- en eendesorten. Van de totaal 6 jaar mariniers heeft Joep ong. 1½ jaar op Nieuw-Guinea gewerkt.

In de laatste jaren heeft hij opleiding aan de nieuwe lichte mariniers gegeven.

Zijn eerste vogelboekje uit die tijd was: "Wat Vliegt Daar" en dateert uit 1957. De waarnemingen die toen gedaan zijn heeft hij achter in dit boekje geschreven en zijn voor hem een leuk aandenken.

Deze waarnemingen staan echter in geen verhouding tot de waarnemingen die hij de afgelopen jaren, om precies te zijn sinds hij 2½ jaar geleden bij de Udense Vogelwacht is gekomen, heeft gedaan. Hij geeft eerlijk toe dat hij van Jan en Ivo veel geleerd heeft.

Meteen daarop stel ik hem de vraag in hoeverre het juist is dat sommige mensen tijdens wandelingen wel eens het idee krijgen dat het hem alleen te doen is om zoveel mogelijk soorten vogels te ontdekken. Joep antwoordt daarop dat het een kwestie is van jezelf aanscherpen, jezelf dwingen tot kijken en luisteren.

Als bijvoorbeeld van een bepaald gebied bekend is dat er 30 kensoorten zitten vindt hij het een sport om zo hoog mogelijk te komen.

Momenteel is Joep actief in de taakgroep Inventarisatie. Hij probeert iedere keer mee te lopen. Buiten de zondagen dat er geen inventarisatie of excursie is probeert hij zelf een gebiedje te verkennen. Mocht dat niet lukken dan kun je hem in zijn royale tuin (1500 m²) vinden, waar door het hele jaar heen zeker zo'n 35 vogelsoorten te bespieden zijn.

Destijds is Joep een seizoen coördinator van de taakgroep weidevogels geweest. Na dat seizoen is hij daar om verschillende redenen mee gestopt.

Buiten de eerder genoemde ganzen en eenden spreken mezen en spechten hem het meeste aan. Wat betreft deze laatste soort heeft hij het afgelopen voorjaar een interessant broedgeval van nabij kunnen meemaken. Dit betrof een koppeltje zwarte spechten. Deze hadden een dikke boom in het Maas-horstepark tot hun domein gekozen. Dit hele broedproces heeft hij van begin tot eind gevolgd en verwerkt in een mooi verslag. De lezers hebben dit in het vorige klubblad kunnen vernemen.

Over drie jaar, als Joep met de VUT gaat, hoopt hij meer tijd voor De Vogelwacht te hebben. Zijn bedoeling is om dan zijn specialiteit "mezen" verder uit te kunnen diepen. Het boek "Ethologie" (gedrag van vogels) wordt hiervoor regelmatig geraadpleegd. Misschien dat hij straks

wat van de vergaarde kennis over kan brengen naar andere mensen binnen de vereniging of tijdens publiekswandelingen.

Wat dat betreft vindt hij het nodig dat meerdere mensen educatieve vaardigheden hebben en deze naar buiten toe uitdragen. Nu komt het iedere keer op enkele mensen terecht.

Wat hem binnen De Vogelwacht aanspreekt is dat er zo'n grote verscheidenheid aan mensen te vinden zijn, waarvan een groot deel actief meewerkt aan de doelstellingen van de vereniging.

Inmiddels is het tegen twaalf geworden. We hadden nog wel uren door kunnen praten, ware het niet dat ieder zo zijn eigen verplichtingen heeft. Joep moet morgenvroeg om acht uur weer op zijn werk zijn en ondergetekende is zich bewust van de verantwoordelijkheid die het nieuwe vaderschap met zich meebrengt.

Peter Noy

INVENTARISATIE

Een van de belangrijkste activiteiten van onze kleine maar van leven en activiteiten bruisende vereniging is het inventariseren. Volkomen onterecht geniet deze taak voor ons vogelwachters niet de aandacht die het verdient.

Het is nuttig omdat het de beste methode is om de vogels en hun geluiden te leren kennen. Het is aangenaam omdat .... wel dat is niet in een paar regels te definieëren, daarom zal ik trachten jullie dat in verhalende trent uit te leggen in dit artikeltje, zoals ik het zomers ervaar.

Als door een ingebouwde wekker wordt ik even voor zessen wakker. Het is al schemerlicht buiten als ik in mijn slippers schuif en wat slaapdrongen naar de badkamer laveer. Het genot van een gladgeschoren gezicht en de douche doen me al snel m'n warme bedje vergeten. De wekker ratelt als mosterd na de maaltijd en wordt het zwijgen opgelegd.

Dan met Dugo even gaan wandelen. Het is wat mistig buiten: een rustige zondagmorgen aan de Vijfhuizerweg. Met een satijnachtig gekoer glijdt een turkse tortel tussen de hoge bomen door. Een winterkoning laat zich ook horen. De roller midden in het liedje klinkt glashard in de nog stille laan.

Ik bedenk me zo achter iedere voordeur woont een familie; vrijwel allemaal nog in diepe slaap, daarbij het mooiste gedeelte van de dag missend!

Ik steek mijn handen wat dieper in mijn regenjack en loop terug naar huis, wat zou deze ochtend gaan brengen?
Verrekijker, laarzen, natojack alles is klaar.
Als ik de vijfhuizenweg uit rij besef ik me ineens hoe mooi wij wonen in Uden.
Je bent het kruispunt bij Barouge nog niet over of je bent „buiten“.
Krassend vliegt een ekster voor me uit als ik de slabroekseweg indraai. Even later sta ik bij het parkeer terrein.
We krijgen de opdracht om route 1 te lopen.
Het is het meest zuidelijke gebied van het straks te realiseren natuurpark de Maashorst.
We rijden met zijn vieren voorzichtig de heideweg af, wat kuilen in de weg ontwijkend.
Vroege Turkse vrouwen met lange rokken en hoofddoeken doen onverstoord hun werk zonder op of om te kijken.
Op de sproei-installatie tussen de bonenranken kijkt een staartwippende kwikstaart al die bedrijvigheid met interesse aan.
Verderop zetten we de auto op de Udensedreef aan de kant.
We zijn de auto nog niet uit of het is al raak.
Met zijn herhaalde stotende roep vliegt een valk op en scheert laag over de boomtoppen weg, al gauw is ie door de mist opgeslokt.
We draaien al snel een bosje in. Hoog in de dennen horen we goudhaantjes hun hoge liedjes piepen.
Wel horen, maar niet zien.
We lopen door en worden verrast door de verre roep van een koekoek.
Dan vlakbij het pompend geluidje van een zwarte mees.
Het vogeltje liet zich schitterend waarnemen zelfs de rechtehoek op nek en achterkopje liet het demonstratief zien.
Nog geen vijf meter verderop buitelen 6 à 7 staartmezen door elkaar heen tsier-tsier; hun ronde witte kopjes met hun speldepriksnaveltjes zijn goed te zien en fascineren me.
Als we de hoek om lopen en aan de ene kant de aanplant van jonge mais hebben breekt een waterige gele schijf door de mistbanken voor ons heen.
Aan de andere kant vergezellen loofbomen ons tot zover het zicht ons nog toelaat.
Het trillerige liedje van een roodborst parelt, uit het vochtige lover, daar zit ie: grote bruine ogen, een fel oranje rode borst en fragiele wijd-uit-elkaar-staande pootjes.
Onze aandacht wordt afgeleid door de onmiskenbare roep van de kievit, zijn buitelandse vlucht geeft aan dat het territorium afbakenen nog in volle gang is.
Links van ons klinkt eerst de roep dan later de volledige symfonie van de geelgors.
Wij krijgen hem nog niet in zicht.
Steeds duidelijker breekt de zon door en wint het van de ochtend nevels.
Een aangename warmte dringt tot ons door.
De mais begint wat te dampen door de stijgende temperatuur.
In de al wat blauwer wordende zomerochtend lucht, trilt hoog boven ons een veldleeuwerik.
Zijn liedje is adembenemend en vrolijk, waar haalt dat kleine bruine vogeltje de energie vandaan om zijn ochtend liedje zolang aan te houden.

Nu geen tijd meer voor beschouwingen over de leeuwerik die zijn liedje eindigt met een uiterst spectaculaire balstvlucht..... Links voor ons ligt het vochtig bosgebiedje dat als het ware ingeklemd ligt tussen maisvelden en weidegronden. Als we het zandpad aflopen komt met golvende vlucht de grote bonte specht over. Alweer snel wordt onze aandacht weer afgeleid door een kakafonie van geluidjes in de hoge dennen. Het zeurgeluidje van de matkop wordt snel gevolgd door het hogere piepen van een drietal acrobatisch duikelende pimpelmezen. Hun blauwe petjes glanzen in de nu felle ochtendzon. We schrikken wat en stappen abrupt al een viertal houtduiven met lawaaijerige "blitz" start voor ons opvliegen. Duidelijk zijn de witte vleugelbanden herkenbaar. Binnen in het vochtige bosje ligt een weilandje met aflopend naar het zuiden een poel omgeven door hoog gras. Parmantig stapt een fazantenhaan op, steeds zijn tempo versnellend en uiteindelijk overgaand in een vliegloop, waarbij de "gook" kreet de stilte verstoort. Maar er is nog meer te horen en te zien. Vier witte pluimstaartjes van fouragerende konijntjes wippen weg in het hoge gras. Dan kondigen zich met een verrassend hard en sonoor geluid een aantal meerkoeten aan. Ja echt! Meerkoeten en meer dan twee!! Voorzichtiger geworden door de gealameerde houtduiven, konijntjes, fazant en meerkoeten, lopen we heel behoedzaam in half gebukte houding richting poel. De ervaren leider wijst naar de achterzijde van de poel. "Wintertalingen"; fluistert hij. Langzaam gaan we door onze knieën. We stellen onze kijkers in en mogen dan genieten van een fantasties schouwspel. Er zitten 4 exemplaren van deze kleinste Europese eend. Met knabbelende snavelbeweging zeven een woerd en drie eendjes tussen de moerasplanten. Vooral het kopje van de woerd is onwerkelijk mooi, De kastanjebruine vederdos is voorzien van een grote blauwgroene oogvlek, afgezet met een witte vies. Zelfs de spikkels op de lichtbruine borst zijn goed te zien. Iemand van ons moet gaan verzitten en raakt per ongeluk een paar takjes aan. Met ferme vleugelslagen vliegen de eenden vrijwel loodrecht op. Weer vervolgen we onze weg. Alsof het afgesproken is biedt zich de volgende gevederde vriend aan. We horen vanuit het struikgewas een krassend geluidje van de grasmus. We kunnen hem zeker tot op 5-6 meter benaderen. En ja hoor, daar zit ie. Moeder natuur in topvorm!! Het grijze kopje steekt af tegen het witte keeltje. De grote ogen kralen ondeugend in het kleine kopje, waarvan de veertjes in een briesje opwaaien. We zijn nu aangekomen op de weg die parallel loopt met de grensweg en lopen eigenlijk alweer op de weg terug. We draaien het bosperseel in, Behalve de onafscheidelijke mezen in deze biotoop mogen we nog van een bijzonder schouwspel genieten. Twee holenduiven vliegen uit de holte in een loofboom weg.

Het is een vreemd gezicht deze duiven uit een gat in de boom te zien vliegen.
Het zonnetje is inmiddels al zo lekker warm geworden dat we onze jacks los gooien.
In de verte luiden de kerkklokken.
Het is een schitterende zondagochtend.
We hebben genoten van de natuur en hebben nog een hele dag voor ons.
Dat prettige gevoel van zelfvoldoening wordt nog aangesterkt door het kopje koffie met stroopwafel bij het bezoekerscentrum.
De eerste wandelaars komen binnen, kijken naar ons in onze groene jassen, laarzen en verrekijkers.
Ik geef het eerlijk toe ook dat geeft me wel een kick, zeker als ik vader tegen zoon hoor zeggen dat zijn vogelwachters; die hebben verstand van vogels.
Rustig tuf ik terug naar Uden. Bij mezelf denkend, de thuisblijvers hadden weer ongelijk.

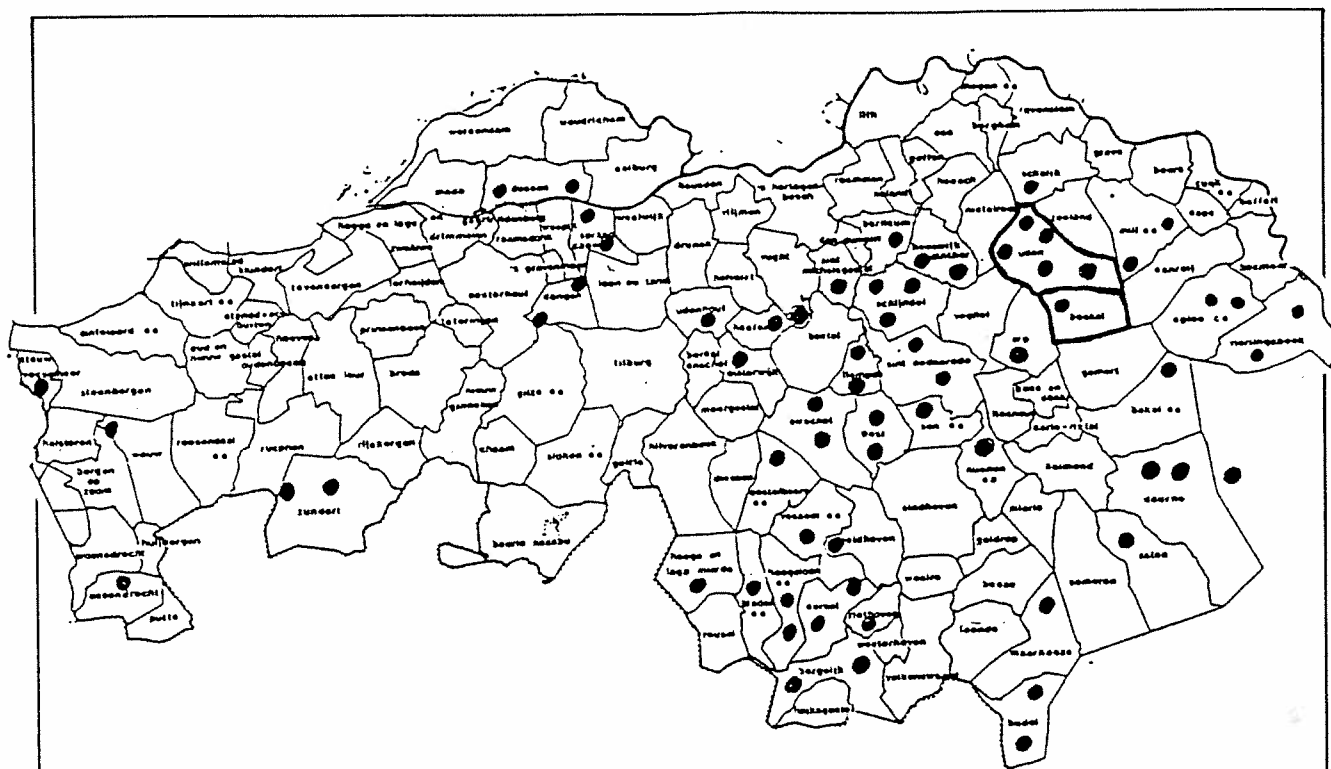
Houdoe Joep Esser.

24 JONGE KERKUILEN

Aangezien de winter van 1987-1988 een zachte winter was, verwachtten we een goed broedseizoen voor de kerkuilen.
Deze verwachtingen zijn dan ook geheel uitgekomen. Maar liefst 6 broedparen waren er dit jaar aanwezig. Eén van deze broedparen heeft tot twee keer toe eieren gelegd, doch helaas zijn deze eieren beide keren niet uitgekomen.
Van een koppeltje vermoeden we dat ze het eerste broedsel (5 jongen) bij het ene adres grootgebracht hebben en het tweede broedsel (3 jongen) bij een ander adres, zo'n 150 meter verderop.
Twee andere broedparen hebben beiden 2 legfels grootgebracht. Een van deze broedparen betrof een zgn. vrij legsel (dus geen nestkast, maar in de vrije natuur). Hiervan weten we alleen het resultaat van het tweede broedsel, nl. 3 jongen. Het andere kerkuilenpaar heeft respectievelijk 3 en 5 jongen grootgebracht.
Het laatste broedpaar heeft 5 jongen grootgebracht. Dit betekent dat er in ieder geval 24 jonge kerkuilen dit jaar in de gemeente Uden en Boekel zijn uitgevlogen, wat op zich een schitterend resultaat is.

Inmiddels hebben wij de vergadering bijgewoond van het Kerkuilenoverleg Noord-Brabant. Hierbij hebben wij een rapport in ontvangst genomen waarin de broedresultaten van 1988 vermeld staan. Hierin o.a. het volgende citaat; ...."In het jaar 1988 zijn er in de provincie Noord-Brabant in ieder geval 67 broedgevallen geconstateerd. Dit is een aanzienlijke stijging t.o.v. bijvoorbeeld 1983 toen er 43 paren gebroed hebben".....
Onze konklusie is dat er niet alleen in Uden e.o. een stijging van broedgevallen waar te nemen valt maar ook over geheel Noord-Brabant. Ook in Friesland was dit jaar een sterke stijging te zien. De rest van Nederland bleef ongeveer op hetzelfde niveau als dat van voorgaand jaar.

Opvallend is als je de 5 Udense broedgevallen (6^e in Boekel) vergelijkt met die van heel Noord-Brabant. Deze concentratie van broedgevallen in een en dezelfde gemeente vind je nergens terug in Noord-Brabant (zie kaart)

Daar mogen we als kerkuilengroep best wel trots op zijn en het is in ieder geval een bevestiging dat we met het plaatsen van kerkuilenkasten op de goede weg zitten
 Dit blijkt ook nog eens uit de bezettingsgraad van de kerkuilenkasten. In Noord-Brabant bedraagt dit 14,9%. Voor Uden e.o. is dit percentage 24% (25 kasten, 6 paren).

Laten we voor de kerkuilenpopulatie hopen dat de komende winter hetzelfde wordt als die van '87/'88 (dus zacht), zodat we met de woorden van onze voorzitter kunnen eindigen: "Op naar de 10 broedparen in Uden!"

John Hermans

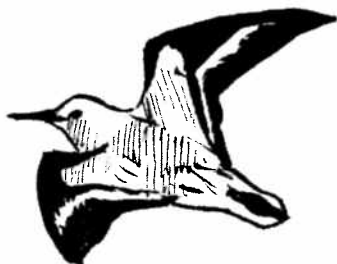

DE ZEEMEEUW

'Ober in geen enkele haven,'
 Sprak een zeemeeuw tot een dokmeeuw,
 'At ik zo met overgave.
 Compimenten aan de kokmeeuw!'

DE MALPIE

13 november 1988

De hele groep slaakte een zucht van verlichting toen ik spontaan aanbod om een verslagje te schrijven van deze excursie. Zoals jullie wellicht wel of nog niet weten is het de bedoeling dat er van elke excursie een geschreven stukje in De Slechtvalk wordt geplaatst.

Deze excursie ging naar "De Malpie", een schitterend heide/vennen gebied ten zuiden van Valkenswaard.

We vertrokken enigszins overtijd, maar dat zijn we gewoon te doen, vanaf de Udense Markt. Wij reden voorop want wij wisten de weg, althans wij hadden een summiere routebeschrijving. Het ging niet slecht tot voorbij Valkenswaard. Na enig overleg en nog advies gevraagd hebbende aan een voorbijganger kwamen we volgens de omschrijving in het handboek van Natuurmonumenten precies op de goede plek uit.

Er was een redelijke parkeerplaats, er stonden gemarkeerde paaltjes dus het was goed.

Al wandelend hoorden we een aantal vinken, mezen en goudhaantjes. Opeens werd een houtsnip waargenomen, nou dat nemen ze ons niet meer af. Verder zat er niet veel, maar het was mooi weer en de stemming zat er in. We moesten vooral STIL zijn, zei Willie, dan horen we tenminste nog iets.

Een bord, met daarop een overzicht van het gebied, kwam in het zicht waaruit bleek dat we nog wel een aantal kilometers van de bedoelde heide en vennen af waren. Snel werd besloten om terug te gaan naar de auto's en aan de andere kant van het gebied opnieuw te beginnen.

Dat zag er al beter uit. Er was een café in de buurt, maar eerst wandelen want daar kwamen we per slot van rekening voor.

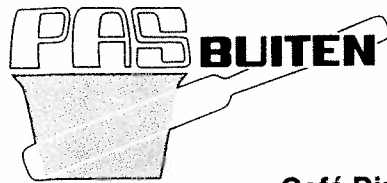
Nou, het was inderdaad een schitterend heide/vennen gebied, dat moet gezegd worden. Weinig vogels maar prachtige vergezichten.

Af en toe hoorde je een vogel boven het geluid van Willie uit. Hij wilde stil zijn maar het lukte niet. Dat is ook moeilijk als je wordt bijgestaan door de gebroeders.

Aan het einde van de wandeling kwam het café in zicht. Altijd weer een fijn moment. Ze hadden er heerlijke warme chocolademelk met slagroom én een punt Breugelvlaai. Het was lekker, warm en heel gezellig. Dat is het overigens altijd.

Deze keer hadden we weinig vogels gezien maar de omgeving en de stemming waren opperbest. Het is iedereen aan te bevelen om mee te gaan. Vaak zijn we maar met enkele personen. Soms ook wel met 10 tot 15. Daarmee vind ik eigenlijk de excursie's sterk ondergewaardeerd. Voor diegenen die nog nooit zijn meegeweest: Doe het eens één keer en je bent VOOR ALTIJD VERKOCHT!!!

Bart Gevers

Café Dirk van Zutven
Veghelsedijk 42
5401 PB Uden
Telefoon 04132-62827

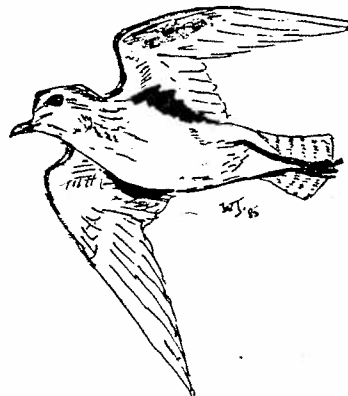

*Voor al uw
tweewielers
en
reparaties*

WIM DE WILT

KERKSTRAAT 4 - UDEN - TEL 62620

Zwaluwen kwetteren
in de zachte avondzon
onder de dakrand;
door de wilgen in de tuin
waait de groene lentewind.

hanazono

Als een kraanvogel
rustend in 't moeras, opeens
één luide schreeuw geeft,
gaan alle watervogels
opgeschrikt, ook aan 't roepen.

saiggõ

TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

dames/heren kapsalon

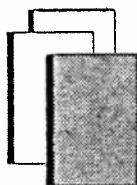
**aria & léon
de bie**

lieve vrouwenplein 9
uden / tel. 04132-62728

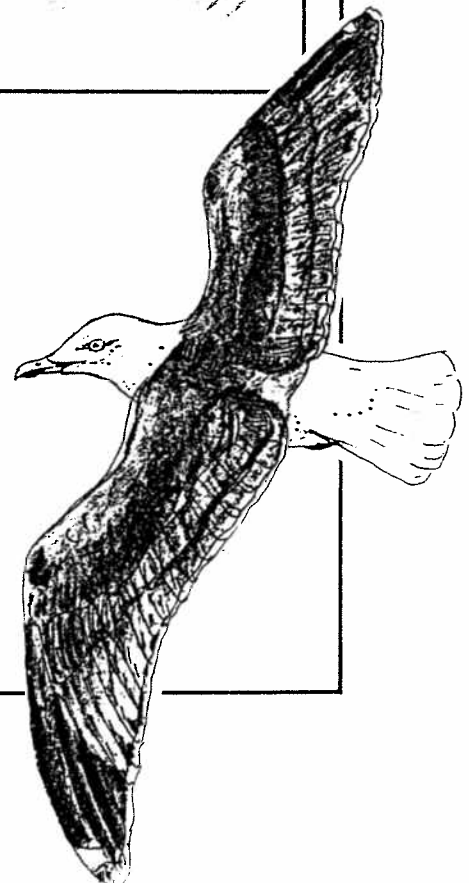
OCKHUIZEN
uw slager

MARKTSTRAAT 47 UDEN TEL. 04132 - 62786

boekhandel
bert van der heijden
Sacramentsweg - Uden

BOONAERTS

MARKT 24 UDEN

TEL 62548

'N GOEIE SLAGER

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

WILHEMINASTRAAT 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

*alle verzekeringen
financieringen
interpolis e.a.*

**snijders
metaal**

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN - GEREEDSCHAPPEN

KAPELSTRAAT 1 UDEN.

ACTUELE
MODE

Sportief en gekleed in één.
De college-lijn „New Look”,
waarbij vlechtmotieven, kleur-
combinaties en clubmotieven
een grote rol spelen.

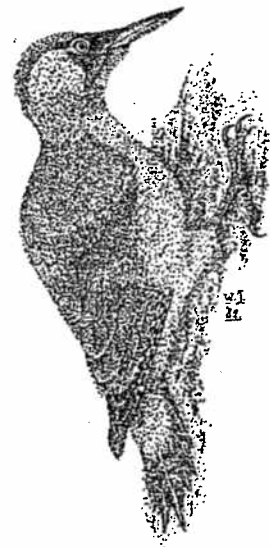

prijs f 119,-

schoen-aangevend

SCHOENENHUIS ZEGERS
MARKTSTRAAT 39
5401 GG UDEN
TEL. 04132-63992

m&m's®

M&M's melkchocolade
smelt in je mond, niet in je hand.

